

X, Y, Z paaudzes

Kristaps Klauss

Īpašs paldies Arnim Kaktiņam (SKDS) un Aināram Brūvelim (Lursoft)

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

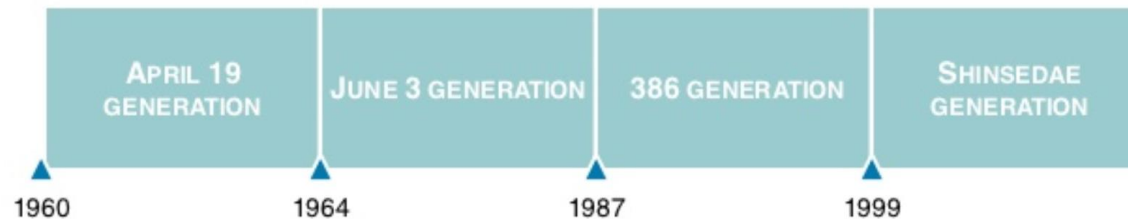

Kā paaudzes iedala?

RIETUMI

DIENVIDKOREJA

ĶĪNA

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

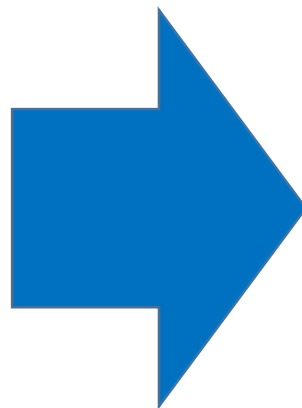
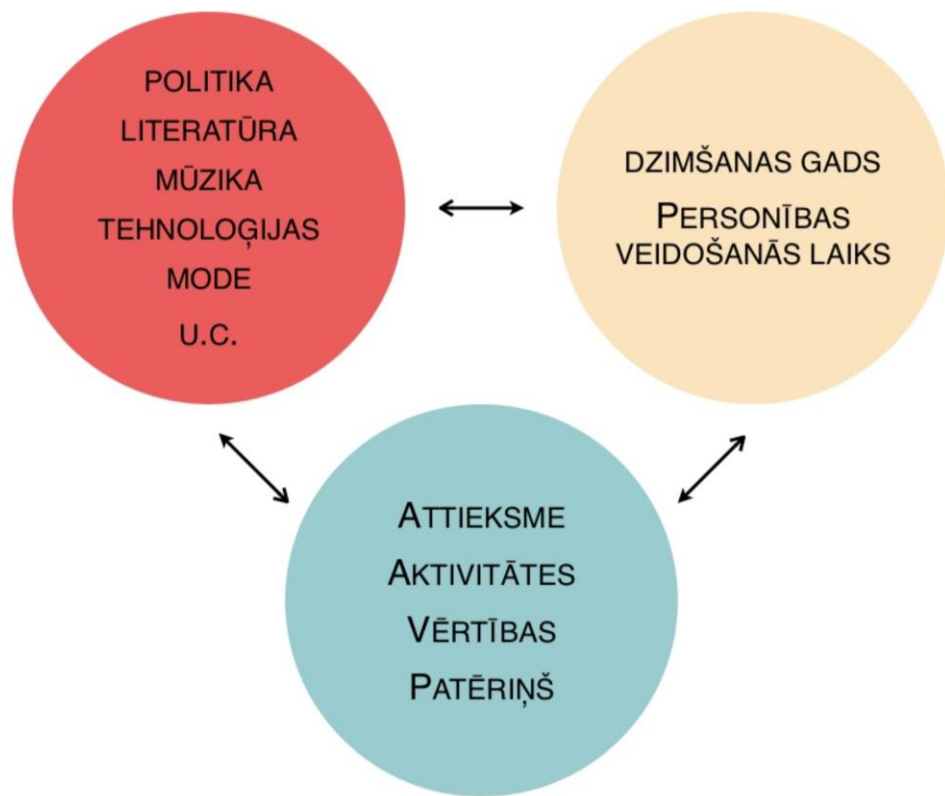
EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

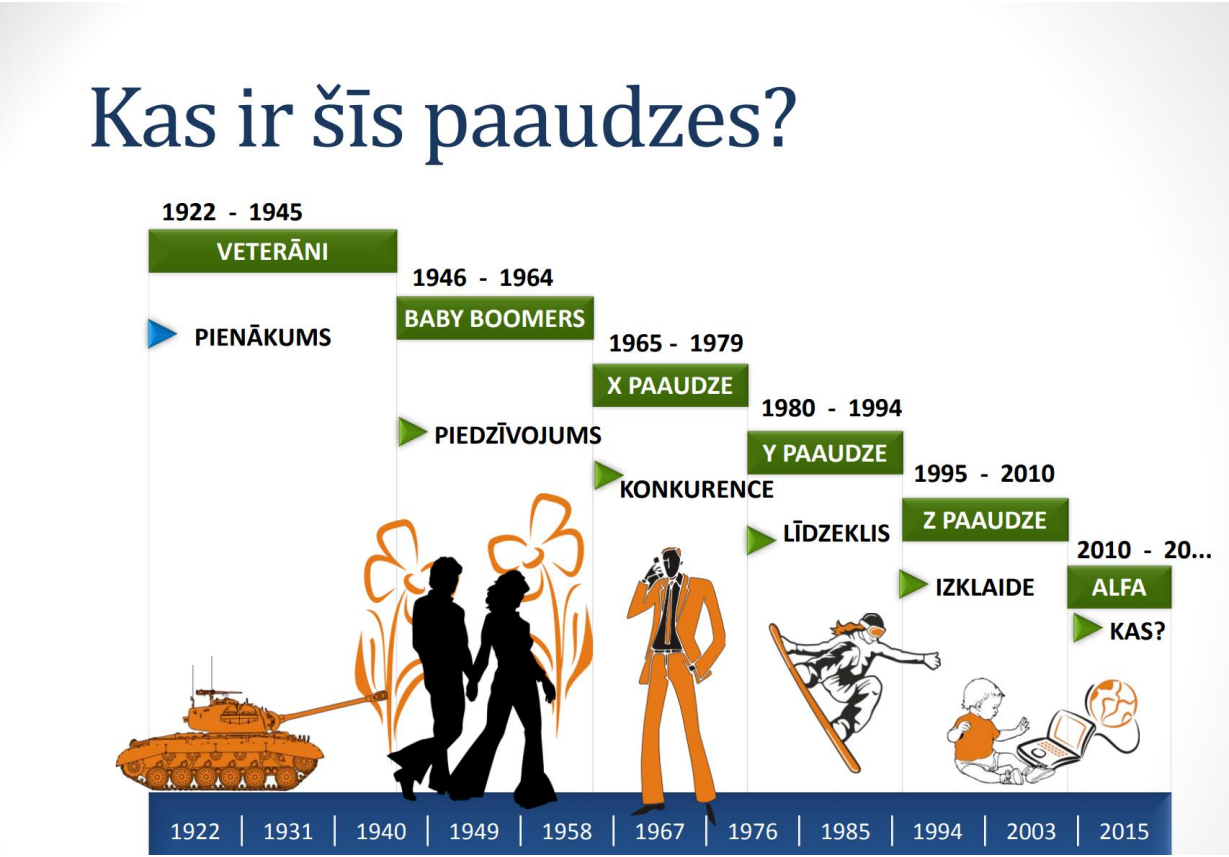

Paaudze ir indivīdu grupa,
kurus ir ietekmējuši tie paši
notikumi vienā **laika**
intervālā

Kā paaudzes iedalīt Latvijā?

Avots: Latvijas Avīze; <http://www.la.lv/indigo-berni-jau-mazliet-pierasti-bet-kas-ir-kristala-un-varaviksnes-mazuli/2/>

Avots: <http://www.cesis.lv/uploads/files/uznemeji/ArtaBiruma.pdf>

Kā paaudzes iedalīt Latvijā?

LATVIJAS
PAAUDŽU
ANATOMIJA

1937
IZDŽĪVOTĀJI

1957
KOLEKTĪVISTI

1967
BOHĒMISTI

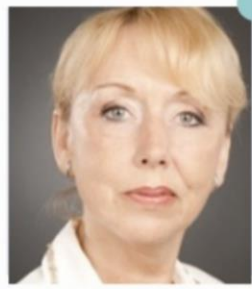
1977
PĀRMAIŅU
BĒRNI

1987
DIGITĀLIE
BĒRNI

1994

IZDŽĪVOTĀJS

KOLEKTĪVISTS

BOHĒMISTS

PĀRMAIŅU
BĒRNS

DIGITĀLAIS
BĒRNS

Avots: DDB Consulting

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

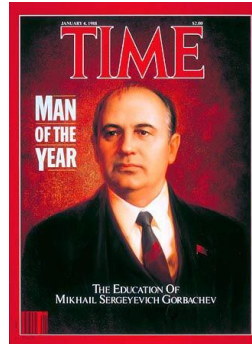

Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Tālāk izmantotais paaudžu dalījums

Kara un pēckara paaudze   1952.   1968.   1985.   1991.   2004.   **Digitālā un bezrobežu paaudze**
«Atkušņa» paaudze   **«Stagnācijas» paaudze**   **«Pārbūves» paaudze**   **Neatkarības paaudze**

Dzimuši līdz 1941.g.   Dzimuši 1941.g.-1956.g.   Dzimuši 1957.g.-1972.g.   Dzimuši 1972.g.-1979.g.   Dzimuši 1980.g.-1991.g.   Dzimuši kopš 1992.gada

Avots: piekoriģēts Arņa Kaktiņa (SKDS) dalījums

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

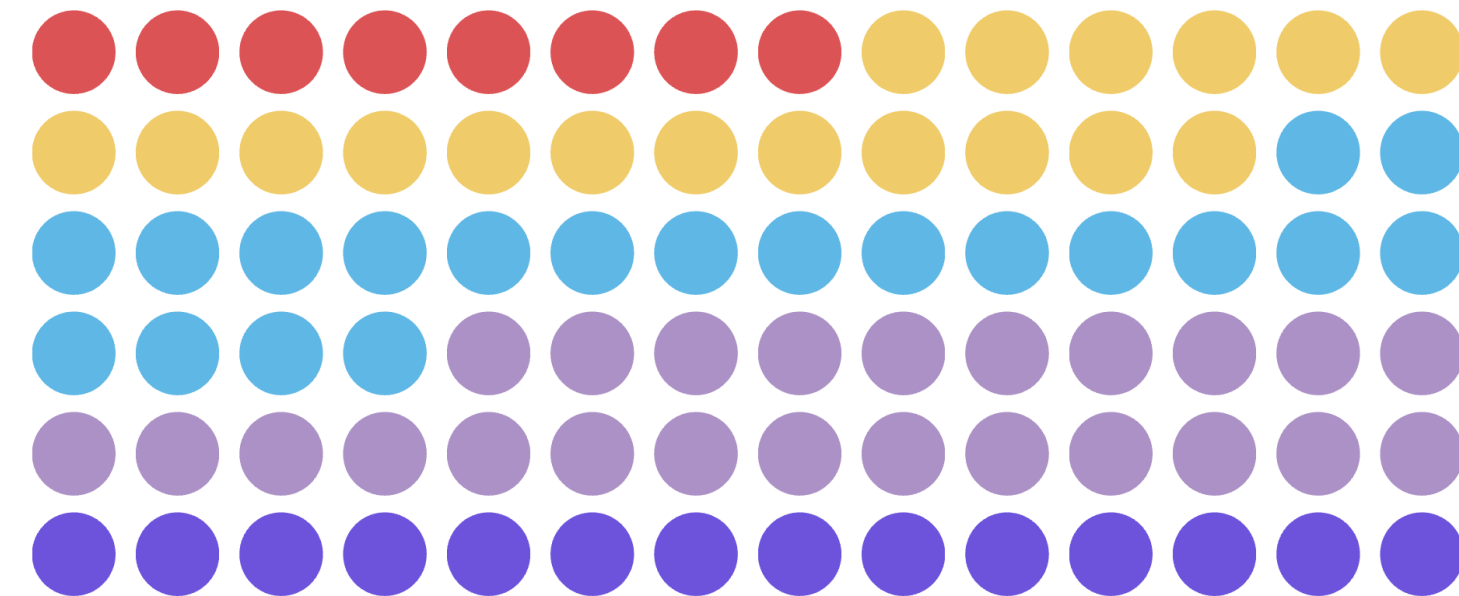
Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – KURŠ MAKSĀ RĒĶINUS?

Kura paaudze budžetā ieskaita visvairāk IIN un VSAOI?

● Kara un pēckara paaudze ● „Atkušņa” paaudze ● „Stagnācijas” paaudze

● „Pārbūves” paaudze ● Neatkarības paaudze ● Digitālā un bezrobežu paaudze

Avots: K.Klausa apstrādāti VID dati

Vizualizācija:

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

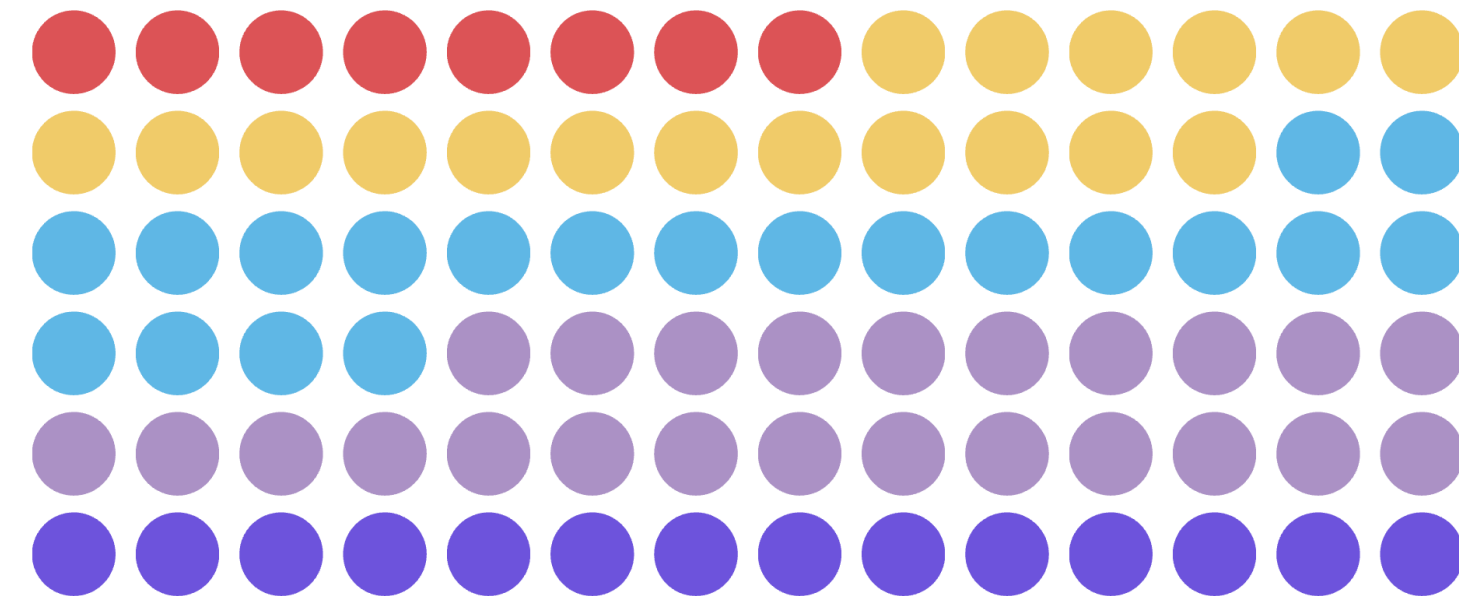

Valsts administrācijas skola

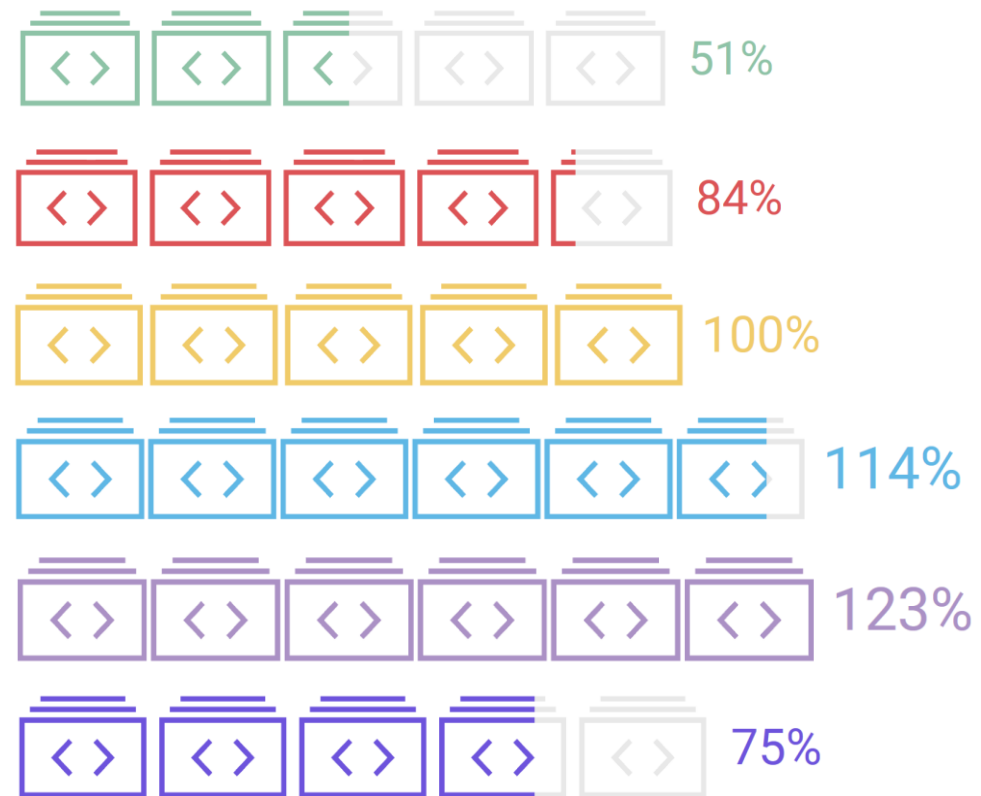
Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – KURŠ MAKSĀ RĒĶINUS?

Kura paaudze budžetā ieskaita visvairāk IIN un VSAOI?

- Kara un pēckara paaudze
- „Atkušņa” paaudze
- „Stagnācijas” paaudze
- „Pārbūves” paaudze
- Neatkarības paaudze
- Digitālā un bezrobežu paaudze

Vidējā uzrādītā neto alga (vidējā alga=100%)

Avots: K.Klausa apstrādāti VID dati

Vizualizācija:

infogram

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts administrācijas skola

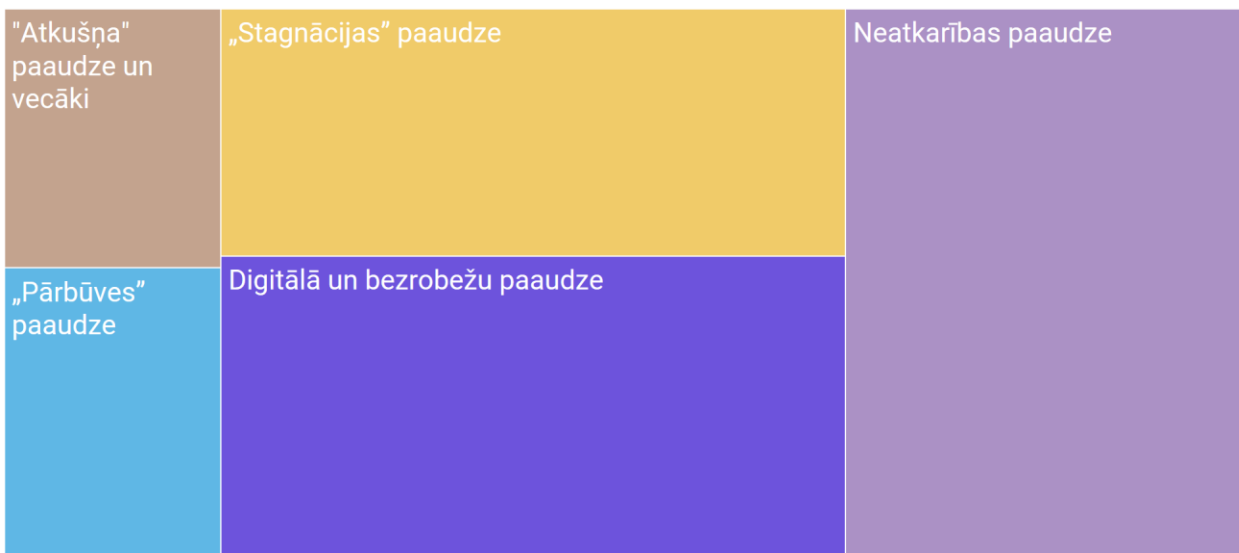

Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – KURI AKTĪVI IZSAKA SAVU VIEDOKLI?

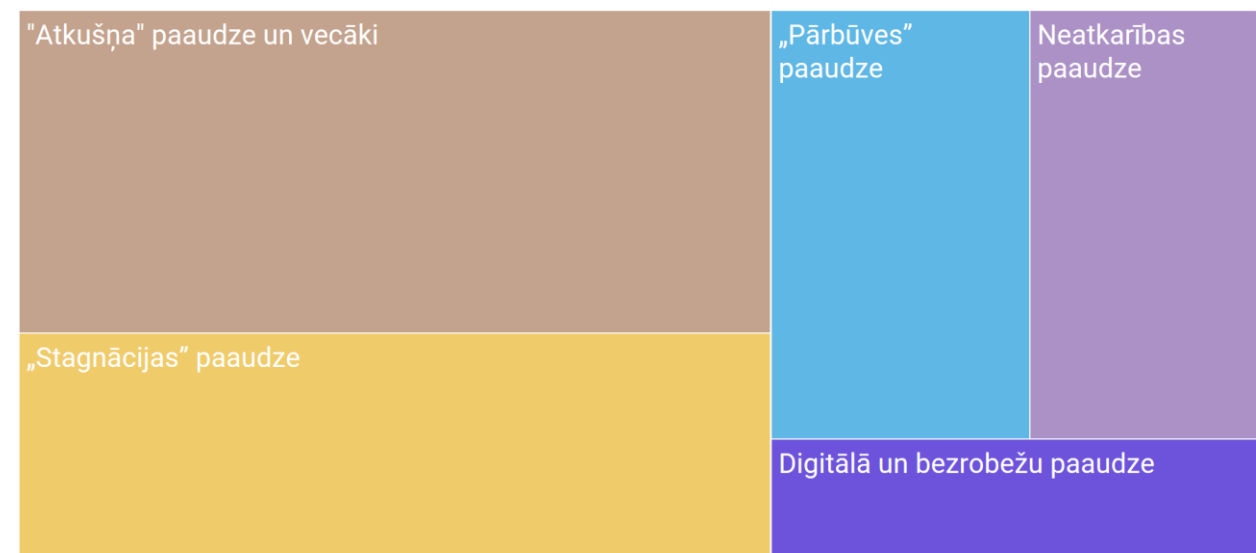
~760 tūkstoši profili (15 gadīgie un vecāki)

~900 tūkstoši

Aktīvā Facebook lietotāja profils Latvijā

Pilsoņu profils, kas aiziet uz vēlēšanām

Avots: K.Klausa sagrupēti dati no Kantar TNS Latvia Digital (Pavasaris 2018) un SKDS

Vizualizācija:

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

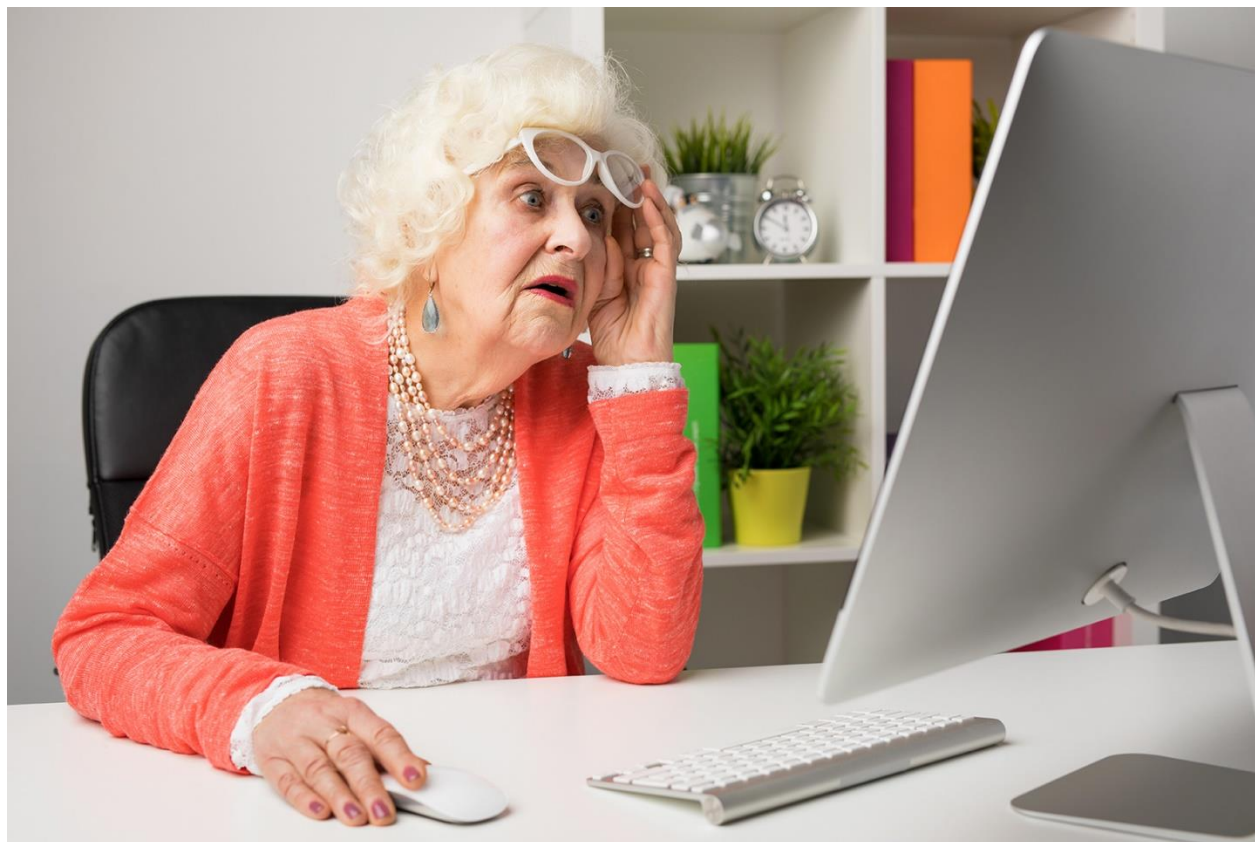

Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – KURI AKTĪVI IZSAKA SAVU VIEDOKLI?

Avots: K.Klausa sagrupēti dati no SKDS un politiķu profiliem

Vizualizācija:

infogram

K.Grīnvalda foto

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

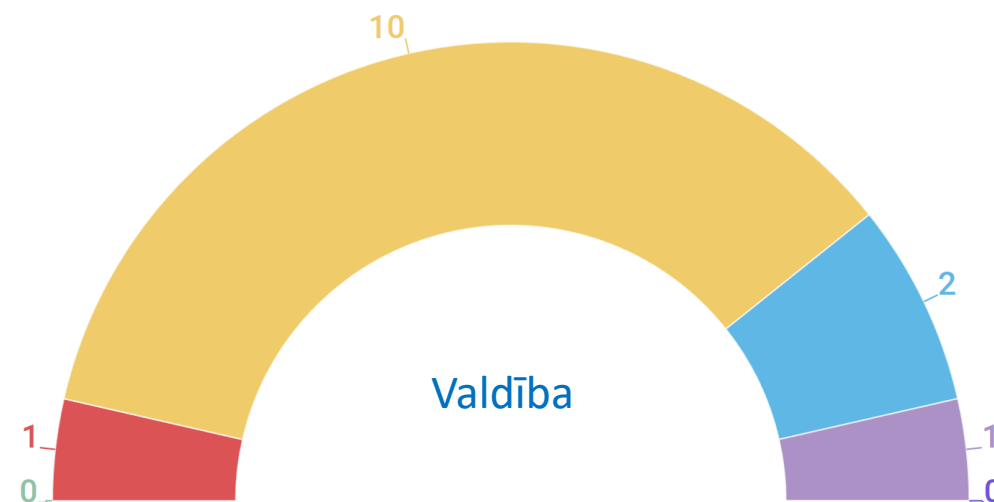
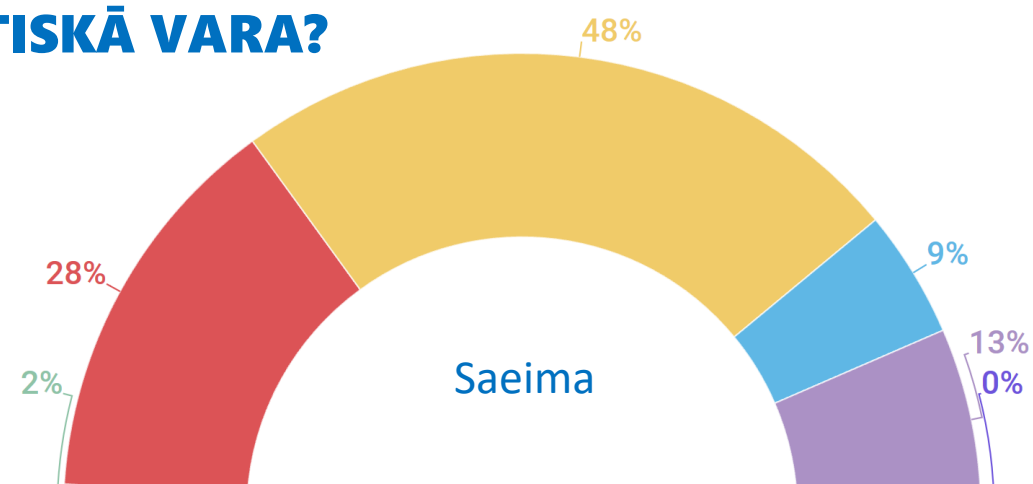
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Valsts administrācijas skola

Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – KAM IR POLITISKĀ VARA?

- Kara un pēckara paaudze ● „Atkušņa” paaudze
- „Stagnācijas” paaudze ● „Pārbūves” paaudze
- Neatkarības paaudze ● Digitālā un bezrobežu paaudze

Avots: K.Klausa sagrupēti dati no SKDS un politiķu profiliem

Vizualizācija:

infogram

K.Grīnvalda foto

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

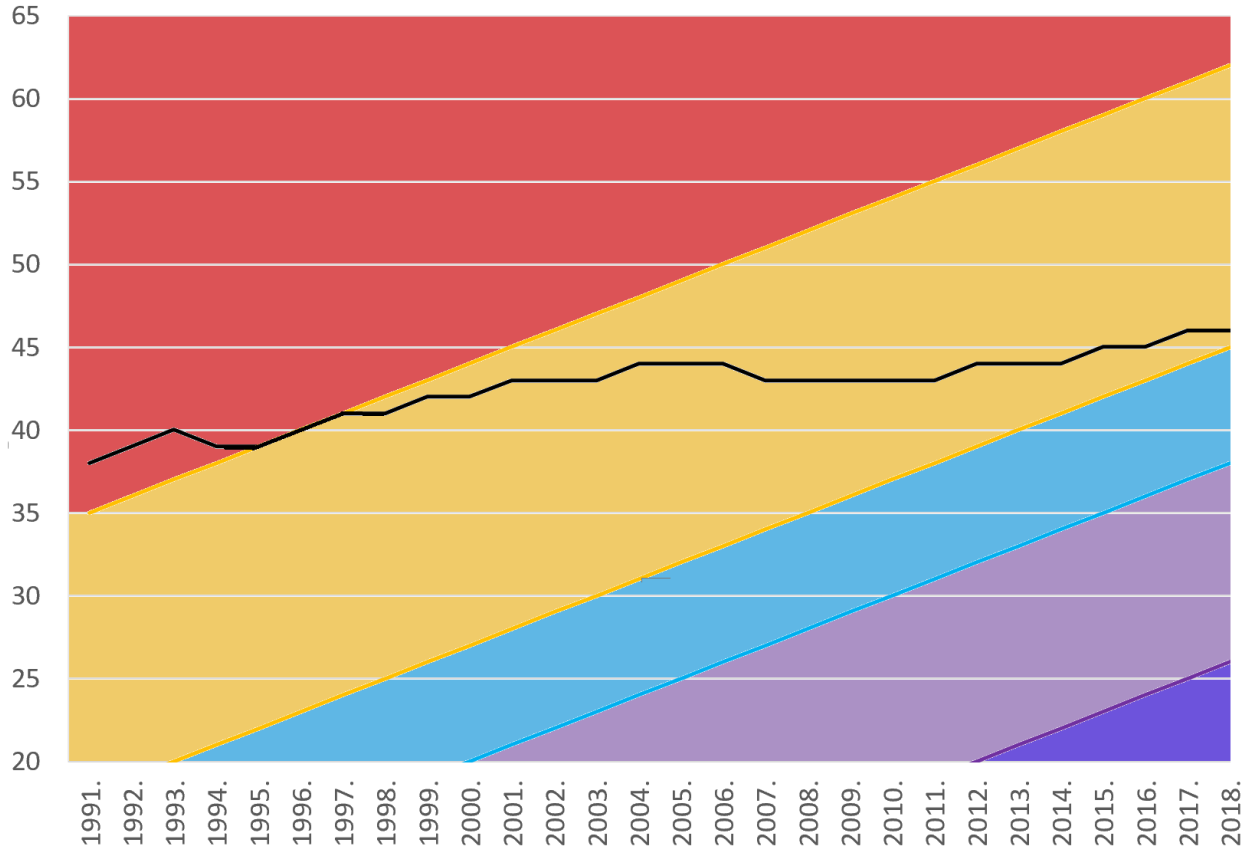
Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – VAI UZŅĒMĒJI DOMĀŠANĀ IR «JAUNEKLĪGĀKI»?

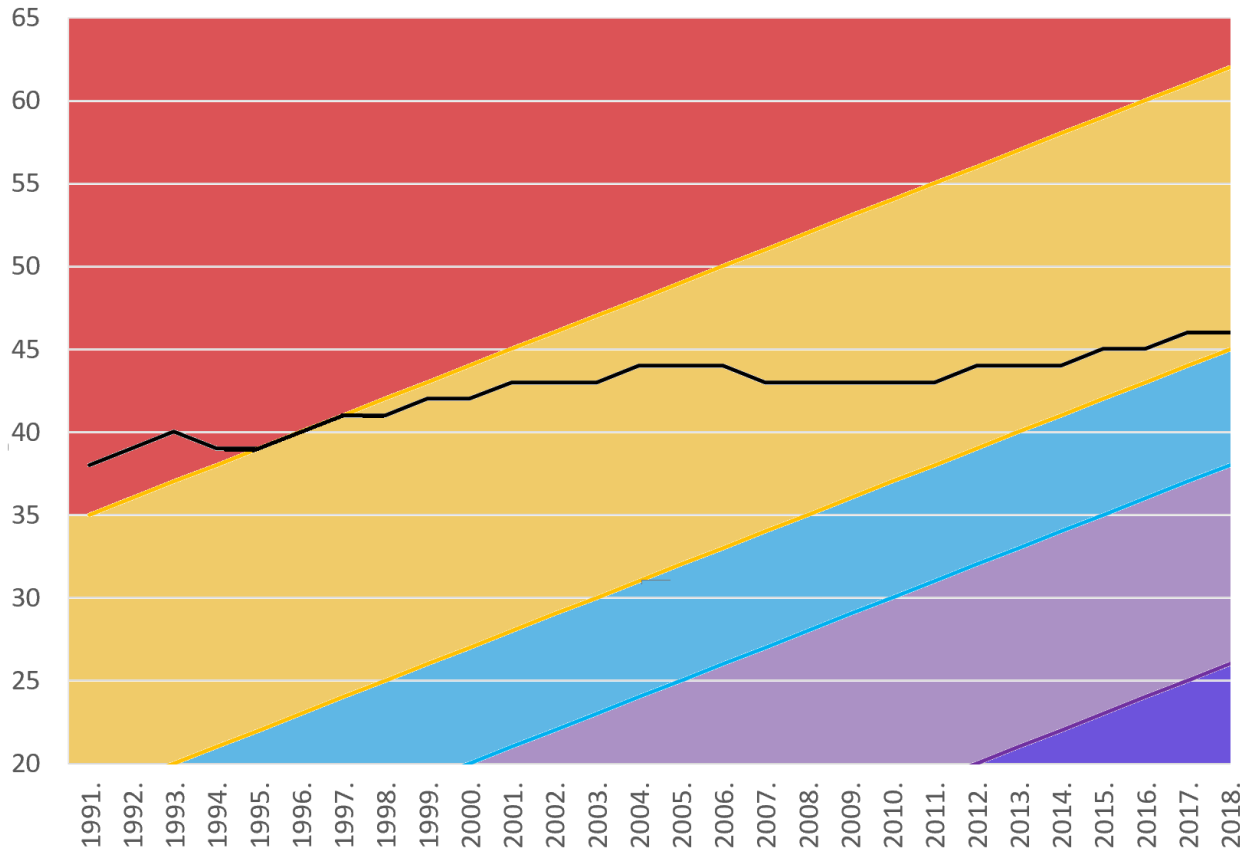
Uzņēmuma amatpersonu vecuma mediāna

Avots: K.Klausa sagrupēti dati no Lursoft un DB publicēto ietekmīgāko biznesa lobija organizāciju vadītājiem

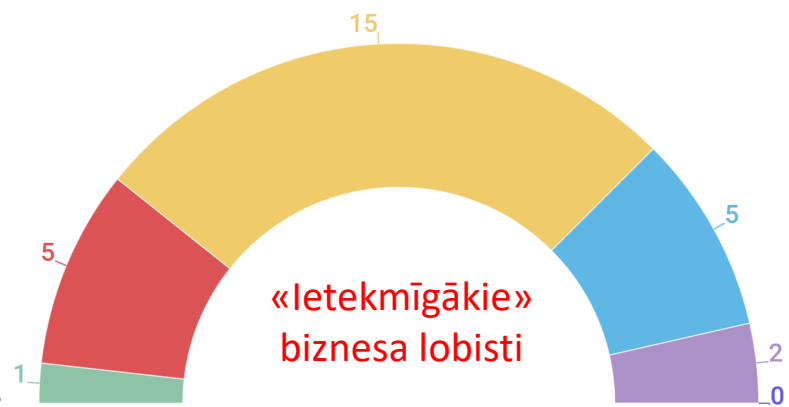
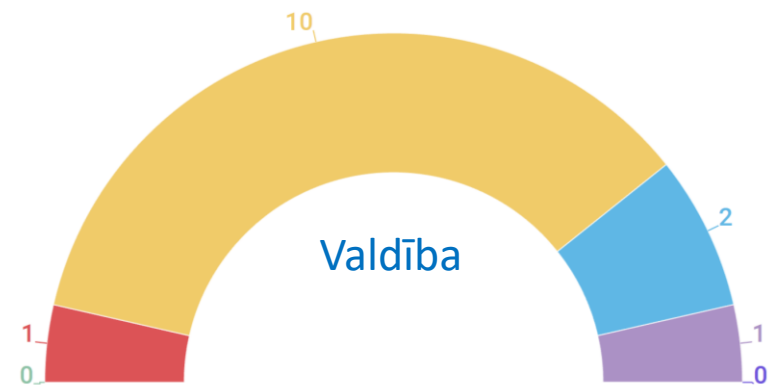
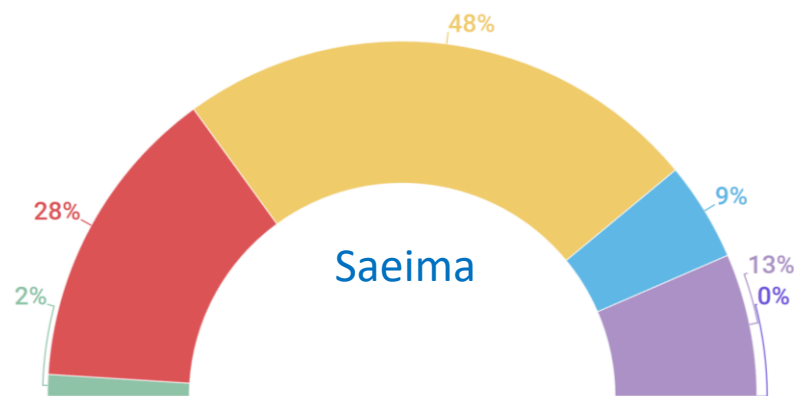
Paaudzes devums Latvijas sabiedrībā – VAI UZŅĒMĒJI DOMĀŠANĀ IR «JAUNEKLĪGĀKI»?

Uzņēmuma amatpersonu vecuma mediāna

- Kara un pēckara paaudze ● „Atkušņa” paaudze
- „Stagnācijas” paaudze ● „Pārbūves” paaudze
- Neatkarības paaudze ● Digitālā un bezrobežu paaudze

Avots: K.Klausa sagrupēti dati no Lursoft un DB publicēto ietekmīgāko biznesa lobija organizāciju vadītājiem

- Kara un pēckara paaudze ● „Atkušņa” paaudze
- „Stagnācijas” paaudze ● „Pārbūves” paaudze
- Neatkarības paaudze ● Digitālā un bezrobežu paaudze

Kura paaudze dominē?

Iedzīvotāji vecumā 15+

Algas IIN+VSAOI
budžetā

Pilsoniskā aktivitāte

Politiskā vara

Biznesa lobijs

● „Atkušņa” paaudze un vecāki ● „Stagnācijas” paaudze ● „Pārbūves” paaudze ● Neatkarības paaudze ● Digitālā un bezrobežu paaudze

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts administrācijas skola

Vai vērtību sistēma starp paaudzēm atšķiras?

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

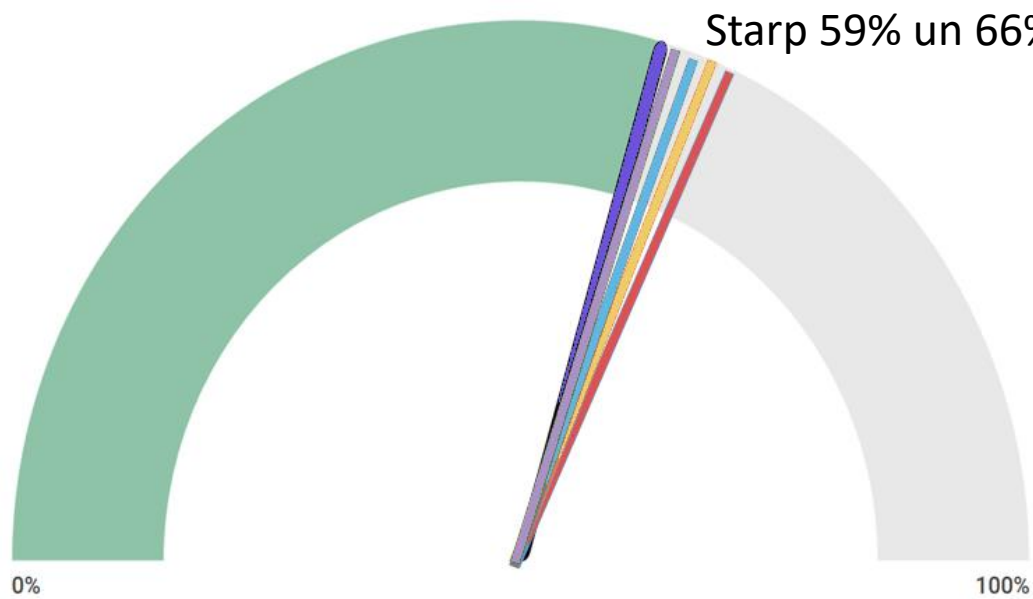
Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

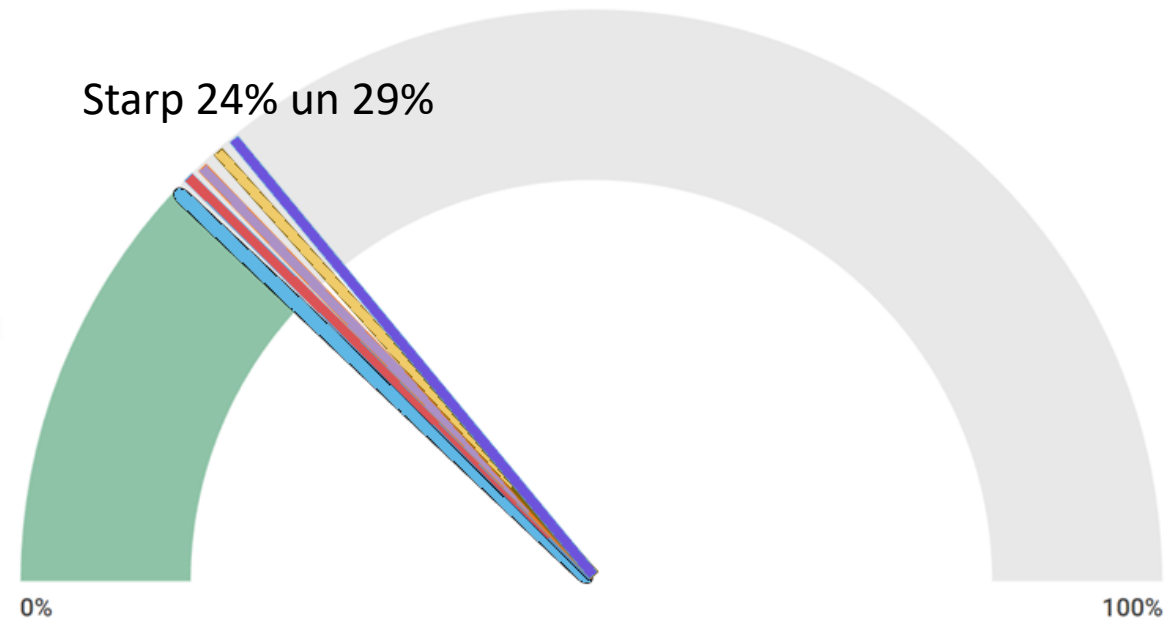

Starp 59% un 66%

uzskata, ka spēja upurēt savas intereses citu cilvēku labā ir svarīgi

Starp 24% un 29%

nodokļu sistēma pret mani un manu ģimeni ir godīga

- „Atkušņa” paaudze
- „Stagnācijas” paaudze
- „Pārbūves” paaudze
- Neatkarības paaudze
- Digitālā un bezrobežu paaudze

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

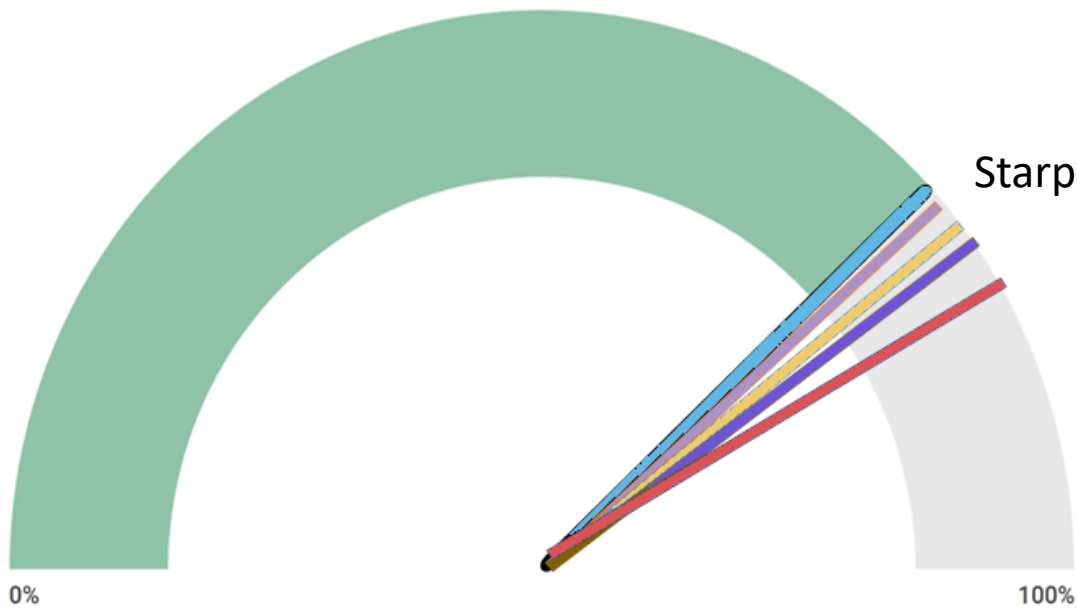
EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

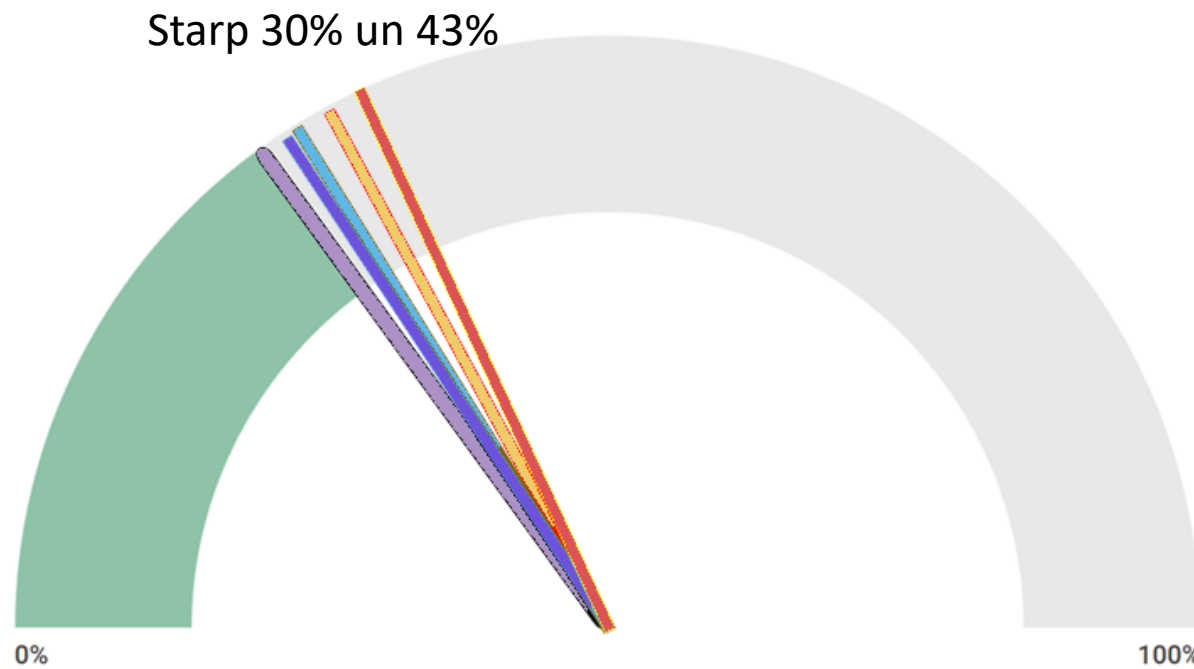
Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

uzskata, ka likumpaklausība ir svarīga

daļēja nodokļu nemaksāšana ir morāli nepieņemama

- „Atkušņa” paaudze
- „Stagnācijas” paaudze
- „Pārbūves” paaudze
- Neatkarības paaudze
- Digitālā un bezrobežu paaudze

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

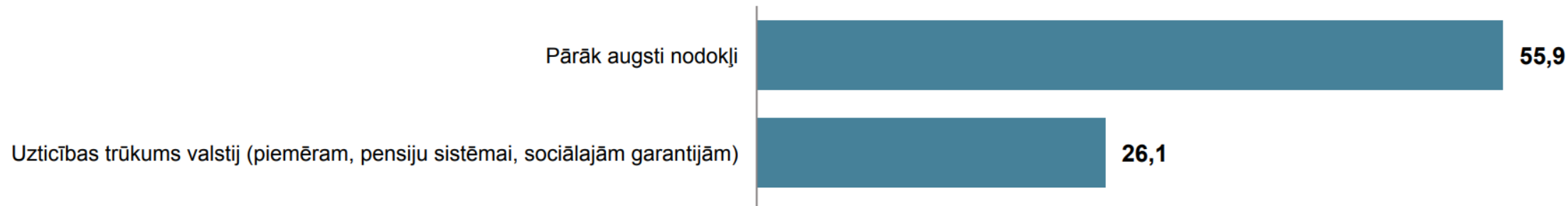

Valsts administrācijas skola

"A1. Kurš no šiem, Jūsaprāt, ir pats galvenais faktors, kas veicina ēnu ekonomiku Latvijā?"

Viena atbilde

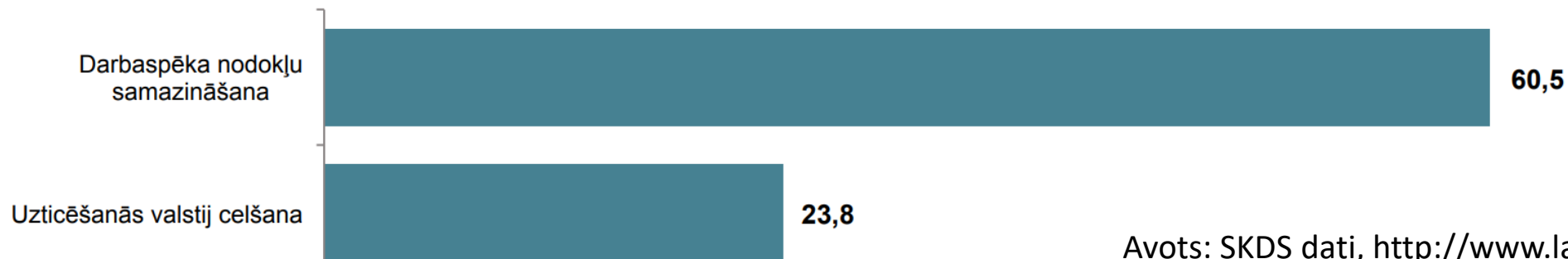
"A2. Nereti tiek norādīts, ka darba ņēmēji bieži paši vēlas saņemt "aplokšņu algas", jo tā viņi var izvairīties no dažādu saistību pildīšanas. Ja jūs tam piekrītat, kurš, Jūsaprāt, ir pats būtiskākais saistību veids, kura dēļ darbinieki nevēlas norādīt visus ienākumus?"

Viena atbilde

"A3. Kurš no šiem, Jūsaprāt, būtu pats efektīvākais instruments, kā valsts varētu samazināt ēnu ekonomiku?"

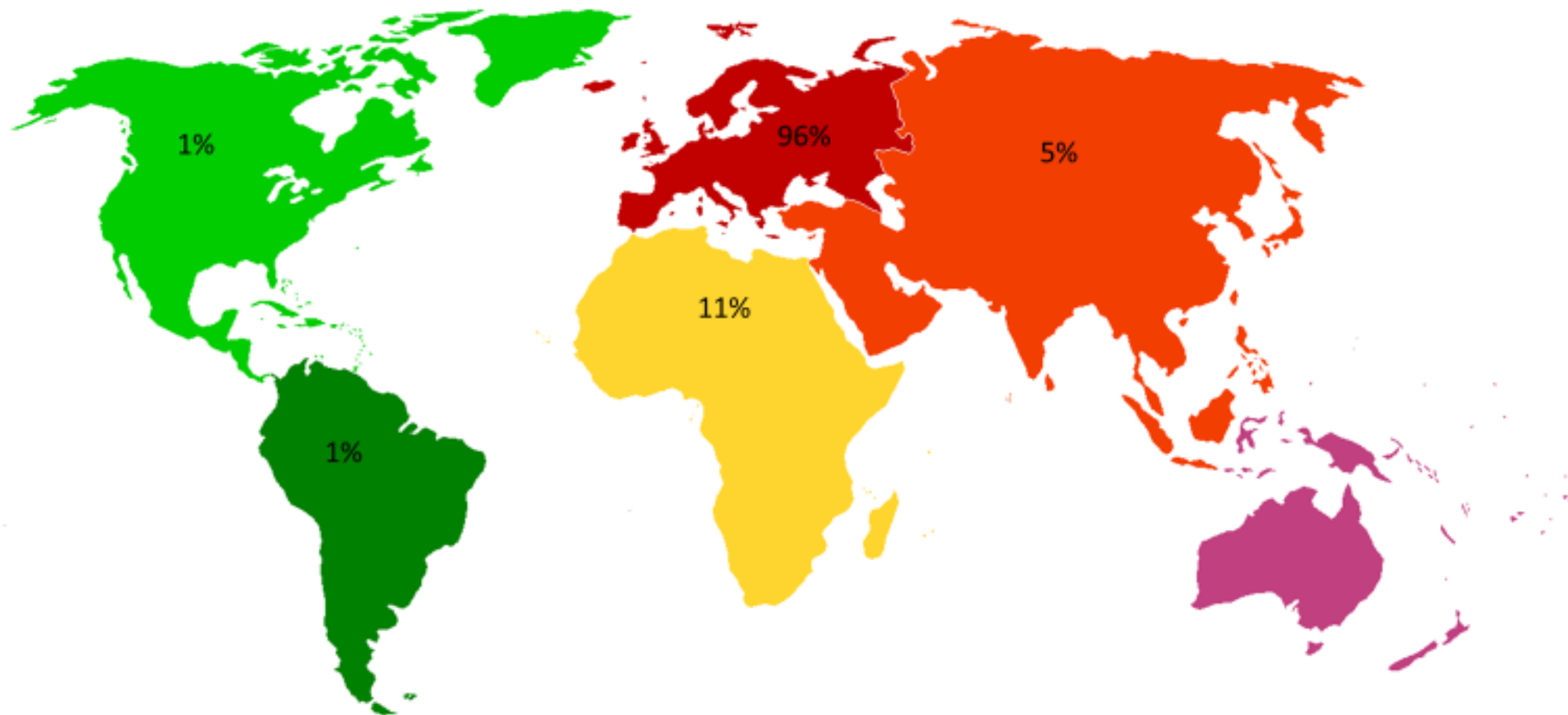
Viena atbilde

Avots: SKDS dati, <http://www.lafpa.lv>

Budžeta izdevumu īpatsvars pret IKP* Latvijai ir mazs tikai ES kontekstā. Tikai neliela daļa iedzīvotāju** citos kontinentos redz lielāku valsts lomu nekā Latvijā.

* Izdevumi tiek segti pamatā ar nodokļu ieņēmumiem, tādēļ šis grafiks netieši raksturo arī nodokļu ieņēmumus pret IKP

**katram valsts pilsonim tiek piedēvēts tās valsts rādītājs «valsts budžeta izdevumi no IKP,%». 2012.g.

***Krievija un Turcija iekļauta Āzijā

Avots: Pasaules bankas un EuroStat statistika, ko analizējusi Latvijas Korrūpcijas federācija

Valsts ieņēmumu dienests

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts administrācijas skola

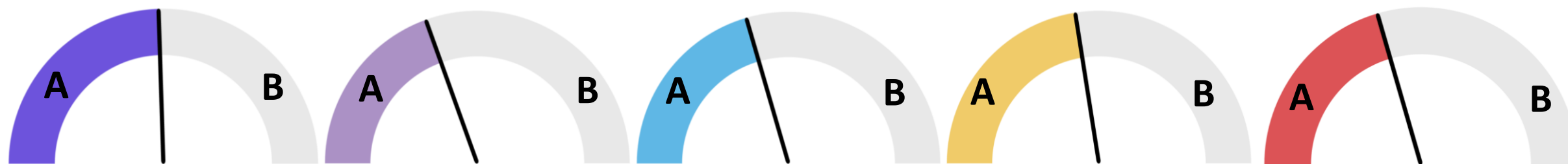
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Kuru ceļu LV būtu jāizvēlas?

A: sabiedrība ar lielu sociālo palīdzību un augstiem nodokļiem

B: sabiedrība, kur nodokļi ir zemi un cilvēkiem pašiem par sevi ir jārūpējas

Digitālā un bezrobežu paaudze

Neatkarības paaudze

„Pārbūves” paaudze

„Stagnācijas” paaudze

„Atkušņa” paaudze

Avots: K.Klausa sagrupēti SKDS dati

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts administrācijas skola

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

